

Warszawa 26 listopada 2025 r.

Pani Agnieszka Dziemianowicz-Bąk
Ministra Rodziny Pracy i Polityki Społecznej

Dwadzieścia lat temu Polska podpisała Zrewidowaną Europejską Kartę Społeczną. Inicjatorem tego działania była ówczesna wicepremierka Izabella Jaruga-Nowacka. Karta została przyjęta w Radzie Europy w 1996 roku. Jak dotąd podpisało i ratyfikowało ją 36 państw. Osiem państw, w tym Polska do dzisiaj nie ratyfikowało tego dokumentu.

Zrewidowana Europejska Karta Społeczna oprócz wzmocnienia praw społecznych (zapisanych w dotychczasowej Europejskiej Karcie Społecznej) obok zwiększenia ochrony dzieci, macierzyństwa i praw osób starszych, dodała też nowe prawa związane z prawami pracowniczymi oraz kwestiami skutecznej polityki mieszkaniowej i ochrony przed ubóstwem.

Szczególnie chcielibyśmy zwrócić uwagę, na art. 30 i 31 Karty.

Artykuł 30 dotyczący prawa do ochrony przed ubóstwem i marginalizacją społeczną, nakłada na państwa obowiązek przyjęcia ogólnego i skoordynowanego podejścia do walki z ubóstwem i wykluczeniem. Istotną kwestią jest promowanie rzeczywistego dostępu osób i rodzin zagrożonych lub znajdujących się w trudnej sytuacji do podstawowych zasobów i usług, z obszarów takich jak: zatrudnienie, mieszkanie, szkolenie, kształcenie, kultura oraz pomoc społeczna i opieka medyczna. Wymaga to nie tylko tworzenia mechanizmów wsparcia, ale ciągłego przeglądu sytuacji.

Artykuł 31 odnoszący się do prawa do mieszkania wskazuje na precyzyjne i wyraźne ujęcie tej tematyki w zakresie praw społecznych. W zapisach tego artykułu zobowiązuje się państwa do podjęcia działań w trzech głównych obszarach:

- Popierania dostępu do mieszkań o odpowiednim standardzie (co obejmuje m.in. bezpieczeństwo prawne zajmowania lokalu, dostęp do podstawowych usług, odpowiednią infrastrukturę, warunki sanitarne),
- Zapobiegania i ograniczania bezdomności w celu jej stopniowego likwidowania. Wymaga to zarówno działań prewencyjnych, jak i zapewnienia schronienia oraz wsparcia dla osób bezdomnych,
- Uczynienie kosztów mieszkań (czynszów, opłat) dostępnymi dla osób, które nie mają wystarczających zasobów, np. poprzez systemy dodatków mieszkaniowych, budownictwo socjalne czy regulację rynku.

Ratyfikacja Karty wraz z protokołem skargowym, mogłaby tym samym w znaczący sposób zmotywować władze publiczne w Polsce do działań w zakresie praw społecznych i przeciwdziałania ubóstwu i bezdomności. W 2026 r. Unia Europejska przyjmie pierwszy raz strategię w tym zakresie. Będzie ona wymagała podjęcia działań przez państwa członkowskie. Uważamy, że ratyfikacja Karty to pierwszy krok do zapewnienia wolności od ubóstwa i bezdomności w Polsce. Ratyfikacja Karty to także większa ochrona pracowników, w tym świadczącym pomoc osobom doświadczającym ubóstwa i narażonym na wykluczenie społeczne

Polski Komitet EAPN konsekwentnie od 2015 roku wzywa do ratyfikacji Karty i protokołu skargowego. Rok 2025, w którym mija dwadzieścia lat od jej podpisania jest dobrym momentem na dokończenie wysiłków podjętych przez premierkę Izabelę Jarugę-Nowacką. Dlatego też Polski Komitet Europejskiej Sieci Przeciwdziałania Ubóstwu oraz inni sygnatariusze tego apelu wzywają ministkę Agnieszkę Dziemianowicz-Bąk do podjęcia kontynuacji prac ratyfikacyjnych, tak aby praca jej wielkiej poprzedniczki mogła zakończyć się sukcesem jeszcze w tym roku.

Polski Komitet Europejskiej Sieci Przeciwdziałania Ubóstwu EAPN
Ogólnopolska Federacja Organizacji Pozarządowych OFOP
Ogólnopolska Federacja na rzecz Rozwiązywania Problemu Bezdomności
Ogólnopolski Związek Rewizyjny Spółdzielni Socjalnych OZRSS
Polskie Stowarzyszenie na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Inteligencyjną PSONI
Związek Lubuskich Organizacji Pozarządowych ZLOP
Elbląskie Stowarzyszenie Wspierania Inicjatyw Pozarządowych ESWIP
Federacja Organizacji Socjalnych Województwa Warmińsko-Mazurskiego FOSa,
Olszyna
Inicjatywa "Nasz Rzecznik"
Fundacja Pomocy Wzajemnej „Barka”, Poznań
Polska Sieć Ekonomii, Warszawa
Dolnośląska Federacja Organizacji Pozarządowych DFOP, Wrocław
Piotr Ostrowski Przewodniczący Ogólnopolskiego Porozumienia Związków Zawodowych
Fundacja Polki Mogą Wszystko, Warszawa
Polska Federacja Związkowa Pracowników Socjalnych i Pomocy Społecznej
Stowarzyszenia Wsparcie Społeczne Ja-Ty-My, Łódź
Związek Stowarzyszeń Forum Lubelskich Organizacji Pozarządowych FLOP
Fundacja Najpierw Mieszkanie, Warszawa
Stowarzyszenie Wzajemnej Pomocy Agape, Częstochowa
ATD Czwarty Świat
Śląskie Forum Organizacji Pozarządowych "KAFOS", Katowice
Stowarzyszenie Wiosna, Kraków
Fundacja Inicjatyw Społeczno-Ekonomicznych FISE, Warszawa

Fundacja Oczami Brata, Częstochowa
Spółdzielnia Socjalna „Jasne, że alternatywa 21, Częstochowa
Stowarzyszenie Animacji Lokalnej Arkona, Byczyna
Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom i Młodzieży "Blisko dziecka", Żychlin
Spółdzielnia Socjalna Grupa Alivio, Zielona Góra
Fundacja Chrześcijańska "Adullam", Częstochowa
Stowarzyszenie Rodzin Zdrowie Psychiczne, Kraków
Spółdzielnia socjalna Negocjator, Leksajny
Stowarzyszenie Pro Humanum, Warszawa
Godność i Wsparcie Drogą i Nadzieją, ruch społeczny, Warszawa
Spółdzielnia MentalCoop, Warszawa
Fundacja Ocalenie, Warszawa
Spółdzielnia Socjalna Belna Darga, Sopot
Spółdzielnia Socjalna DobryDzień, Duńkowice
Kancelaria Sprawiedliwości Społecznej, Warszawa
Fundacja na Rzecz Seniorów "Bonum Vitae", Lublin
Związek Zawodowy Pracowników DPS Etola w Rudzie Pilczyckiej i powiatu Ruda
Pilczycka
Fronia - Fundacja na Rzecz Osób z Niepełnosprawnościami, Michałowice
Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lubsku, Lubsko
Wiadomości Społeczne, Kraków
Związek zawodowy Pracowników MOPS w Będzinie, Będzin
Fundacja Swobód Obywatelskich Auxiliator, Warszawa
Stowarzyszenie Na Rzecz Spółdzielni Socjalnych, Poznań
Fundacja Regionalny Klaster Ekonomii Społecznej i Innowacji w Jarosławiu,
Jarosław
Janowskie Stowarzyszenie Niesienia Pomocy "Humanus", Janów Lubelski
Konwent Klubów i Centrów Integracji Społecznej, Janów Lubelski
Stowarzyszenie MOST, Zabrze
Stowarzyszenie Społeczników "Ariadna", Warszawa
Fundacja Wataha, Koszalin
Koszalińska Agencja Rozwoju Regionalnego Spółka Akcyjna, Koszalin
Uniwersytet Zielona Góra
Związek Zawodowy Pracowników Domu Pomocy Społecznej w Kaliszu, Kalisz
Związek Zawodowy Pracowników CUS, Brodnica
NSZZ Pracowników Domu Pomocy Społecznej w Węgorzewie
Związek Zawodowy Pracowników Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w
Kwidzynie
Związek Zawodowy Pracowników DPS w Sopocie
Związek Zawodowy Pracowników CUS w Skarżysku-Kamienniej,
Związek Zawodowy Pracowników Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w
Nowym Sączu
Związki Zawodowe Pracowników Socjalnych, Tczew
Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Tczew

Związek Zawodowy Pracowników Ośrodka Pomocy Społecznej w Głuchołazach,
Głuchołazy

Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej, Kraków

Związek Zawodowy Pracowników Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w
Wodzisławiu Śląskim

Związek Zawodowy Pracowników Pomocy Społecznej OPS w Pyrzycach

Związek Zawodowy Pracowników Pomocy Społecznej Nowa Ruda,

Stowarzyszenie Pomocy i Interwencji Społecznej, Warszawa

Międzyzakładowy Związek Zawodowy Pracowników Pomocy Społecznej

Województwa Śląskiego, Poręba

Fundacja Siła Społeczna, Warszawa

Związek Zawodowy Pracowników Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, Tczew

Związek Zawodowy Pracowników MOPS w Brzesku, Brzesko

Wielobranżowa Spółdzielnia Socjalna Arte, Bielawa

Fundacja Daj Herbatę, Warszawa